

GENERALINIO ADVOKATO

YVES BOT IŠVADA,

pateikta 2016 m. rugsėjo 29 d.(1)

Byla C-592/15

Commissioners for Her Majesty's Revenue and Customs

prieš

British Film Institute

(*Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division)*) (Apeliacinis teismas (Anglija ir Velsas) (Civilini? byl? skyrius), Jungtin? Karalyst?) pateiktas prašymas priimti prejudicin? sprendim?)

„Prid?tin?s vert?s mokestis – Šeštoji direktyva 77/388/EEB – 13 straipsnio A skirsnio 1 dalies n punktas – Kai kuri? kult?ros paslaug? atleidimas nuo PVM – Valstybi? nari? diskrecija d?l kult?ros paslaug?, galin?i? patekti ? atleidimo nuo mokes?io taikymo srit?“

1. Šioje byloje Teisingumo Teismo prašoma patikslinti Šeštosios direktyvos 77/388/EEB(2) 13 straipsnio A skirsnio 1 dalies n punkto taikymo srit?. Šioje nuostatoje numatyta, kad valstyb?s nar?s atleidžia nuo PVM „tam tikras kult?ros paslaugas ir glaudžiai su jomis susijusias prekes, kai šias paslaugas teikia ir prekes tiekia viešosios teis?s subjektai ar kitos atitinkamos valstyb?s nar?s pripažintos kult?ros institucijos“.

2. Prašym? priimti prejudicin? sprendim? pateikusiam teismui *Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division)* (Apeliacinis teismas (Anglija ir Velsas) (Civilini? byl? skyrius), Jungtin? Karalyst?) kyla klausimas, ar pagal ši? nuostat? valstyb?ms nar?ms suteikiama tam tikra diskrecija pasirenkant kult?ros paslaugas, kurioms gali b?ti taikomas šis atleidimas. Jis taip pat nori sužinoti, ar ši nuostata veikia tiesiogiai, tod?l apmokestinamieji asmenys gali tiesiogiai remtis ja nacionaliniame teisme, jeigu atitinkama valstyb? nar? per nustatyt? termin? neperk?l? Šeštosios direktyvos ? nacionalin? teis?.

3. Šioje išvadoje paaiškinsiu priežastis, d?l kuri? manau, jog Šeštosios direktyvos 13 straipsnio A skirsnio 1 dalies n punkt? reikia aiškinti taip, kad s?voka „tam tikros kult?ros paslaugos“ valstyb?ms nar?ms palieka teis? nustatyti, kurioms kult?ros paslaugoms gali b?ti taikomas atleidimas nuo prid?tin?s vert?s mokes?io (PVM). Patikslinsiu, kad nacionalinis teismas, atsižvelgdamas ? nagrin?jam? paslaug? turin?, turi nustatyti, ar neleidžiant pagrindin?s bylos atsakovei *British Film Institute* pasinaudoti atleidimu nuo PVM, paisoma mokes?i? neutralumo principo ir, be kita ko, ar nepažeidžiamas vienodo poži?rio principas, palyginti su kitais subjektais, kurie esant panašioms situacijoms teikia tas pa?ias paslaugas ir už jas yra atleidžiami nuo PVM.

4. Tada nurodysiu, kodėl, mano nuomone, apmokestinamasis asmuo negali tiesiogiai remtis šia nuostata nacionaliniame teisme.

I – Teisinis pagrindas

A – Sąjungos teisė

5. Šeštosios direktyvos 13 straipsnio A skirsnyje numatyta:

„1. Valstybės narės, nepažeisdamos kitų Bendrijos nuostatų ir taikydamos sąlygas, kurias jos nustato, siekdamos užtikrinti teisingą ir sąžiningą toliau nurodytą atleidimo nuo mokesčio atvejų taikymą, užkirsti kelią bet kokiam mokesčio vengimui, išsisukinėjimui ar piktnaudžiavimui, atleidžia nuo mokesčio:

<...>

m) tam tikras paslaugas, glaudžiai susijusias su sportu ir kono kultūra, kurias teikia nepelno organizacijos asmenims – sporto ir kono kultūros programų dalyviams;

n) tam tikras kultūros paslaugas ir glaudžiai su jomis susijusias prekes, kai šias paslaugas teikia ir prekes tiekia viešosios teisės subjektai ar kitos atitinkamos valstybės narės pripažintos kultūros institucijos;

<...>.“

6. Nuo 2007 m. sausio 1 d. Šeštoji direktyva buvo panaikinta Direktyva 2006/112/EB(3). Joje iš esmės pakartojamos Šeštosios direktyvos nuostatos.

7. Šios direktyvos 132 straipsnis suformuluotas taip:

„1. Sandoriai, kurių valstybės narės neapmokestina PVM:

<...>

m) pelno nesiekiančių organizacijų su sportu ir kono kultūra glaudžiai susijusių tam tikrų paslaugų teikimas sportuojantiems ar kono kultūra užsiimantiems asmenims;

n) viešosios teisės reglamentuojamų staigų ar kitų kultūros staigų, kurias tokiomis pripažino atitinkama valstybė narė, vykdomas tam tikrų kultūros paslaugų teikimas ir su šiomis paslaugomis glaudžiai susijusių prekių tiekimas;

<...>.“

B – Jungtinės Karalystės teisė

8. Iki 1996 m. birželio 1 d. Jungtinėje Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystėje nebuvo nuostatų, pagal kurias kultūros paslaugos būtų atleistos nuo PVM. Tik nuo minėtos datos, kuri sutampa su 1994 m. Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo (*Value Added Tax Act 1994*) 9 priedo 13 grupės įsigaliojimo data, pagal Jungtinės Karalystės teisės aktus nuo PVM buvo atleistos tam tikros kultūros paslaugos. Taigi šio įstatymo 1 ir 2 punktuose numatyta, kad nuo PVM atleidžiamas viešosios organizacijos ar reikalavimus atitinkančios organizacijos suteikimas teisės pateikti muziejų, meno galerijų, meno parodų ar zoologijos sodų arba teatro, muzikos ar choreografijos kultūrinį spektaklį.

9. Pagal min?to ?statymo 1 pastab? viešojo ?staiga reiškia vietos valdžios institucij?, vyriausyb?s departament?, kaip tai suprantama pagal 41 straipsnio 6 dal?, arba nežinybin? vieš?j? ?staig?, ?traukt? ? 1995 m. redakcijos *Office of Public Service* (Viešojo administravimo tarnyba) leidinyje skelbiam? „Vieš?j? ?staig?“ s?raš?. Be to, pagal 1994 m. ?statymo d?l prid?tin?s vert?s mokes?io 2 pastab? „reikalavimus atitinkanti ?staiga“ – tai bet kuri ?staiga (išskyrus vieš?sias ?staigas), kuri neturi teis?s paskirstyti ir neskirsto gaunamo pelno, vis? peln?, gaunam? iš šio ?statymo 2 punkte aprašyt? paslaug? teikimo, skiria infrastrukt?rai, kuria leidžiama naudotis teikiant tokias paslaugas, išlaikyti ar gerinti ir kuri savanoriškumo pagrindu yra vadovaujama ir administruojama asmen?, kurie n?ra tiesiogiai ar netiesiogiai finansiškai suinteresuoti jos veikla.

10. Pagal min?to ?statymo 3 pastab? jos 1 punktas netaikomas paslaug? teikimui, kurio atleidimas nuo mokes?io gal?t? iškraipyti konkurencij? ir d?l to komercin? veikl? vykdan?io apmokestinamojo asmens pad?tis tapt? mažiau palanki. Be to, 1994 m. ?statymo d?l prid?tin?s vert?s mokes?io 4 pastaboje nurodyta, kad šio ?statymo 1 punkto b papunktis suteikiant teis? patekti ? rengin? taikomas tik tuo atveju, jei spektakl? rengia viena ar daugiau vieš?j? ?staig?, viena ar daugiau reikalavimus atitinkan?i? ?staig? ar kitokia vieš?j? ?staig? ir reikalavimus atitinkan?i? ?staig? asociacija.

II – Pagrindin?s bylos faktin?s aplinkyb?s

11. *British Film Institute* yra ne pelno siekianti organizacija, jos vaidmuo – skatinti kin? Jungtin?je Karalyst?je. Ji buvo ?steigta 1951 m., kad gal?t? vadovauti *National Film Theatre*, o nuo 2011 m. balandžio m?n. taip pat buvo susitarta, kad ji perims *UK Film Council* (Didžiosios Britanijos kino taryba) veikl?.

12. Nuo 1990 m. sausio 1 d. iki 1996 m. geguž?s 31 d. (toliau – gin?ijamas laikotarpis) *British Film Institute* mok?jo ?prasto tarifo PVM už teis?s patekti ? *National Film Theatre* rengiamus film? seansus, taip pat ? ?vairius kino festivalius suteikim?.

13. Manydama, kad šios paslaugos yra „kult?ros paslaugos“, kaip tai suprantama pagal Šeštosios direktyvos 13 straipsnio A skirsnio 1 dalies n punkt?, tod?l jos tur?jo b?ti atleistos nuo PVM, *British Film Institute* pateik? skund?, siekdama susigr?žinti gin?ijamu laikotarpiu sumok?t? PVM. 2009 m. lapkri?io 23 d. laišku *Her Majesty's Revenue and Customs* (Jungtin?s Karalyst?s mokes?i? ir muit? administracija) atmet? š? prašym?. Ši administracija po 2010 m. vasario 3 d. persvarstymo patvirtino savo sprendim?.

14. Tada *British Film Institute* pareišk? ieškin? d?l šio sprendimo *First-tier Tribunal (Tax Chamber)* [Pirmosios instancijos teismas (Mokes?i? byl? skyrius), Jungtin? Karalyst?]. 2012 m. gruodžio 5 d. šis teismas nusprend?, kad Šeštosios direktyvos 13 straipsnio A skirsnio 1 dalies n punktas veikia tiesiogiai, tod?l gin?ijamu laikotarpiu pagrindin?s bylos atsakov?s suteiktos paslaugos – teis?s patekti ? film? seansus suteikimas – pagal š? nuostat? buvo atleidžiamos nuo PVM.

15. Jungtin?s Karalyst?s mokes?i? ir muit? administracija apskund? š? 2012 m. gruodžio 5 d. sprendim? *Upper Tribunal (Tax and Chancery Chamber)* [Aukštesnysis teismas (Mokes?i? byl? ir kanceliarijos skyrius), Jungtin? Karalyst?]. 2014 m. rugpj??io 12 d. sprendimu min?tas teismas atmet? apeliacin? skund?. Tada Jungtin?s Karalyst?s mokes?i? ir muit? administracijai buvo leista kreiptis ? *Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division)* (Apeliacinis teismas (Anglija ir Velsas) (Civilini? byl? skyrius), kuris nusprend? sustabdyti bylos nagrin?jim? ir pateikti Teisingumo Teismui klausimus d?l bylai reikšming? S?jungos teis?s nuostat?.

III – Prejudiciniai klausimai

16. *Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division)* (Apeliacinis teismas (Anglija ir Velsas) (Civilinių bylų skyrius) nusprendė pateikti Teisingumo Teismui šiuos klausimus:

„1. Ar Šeštosios direktyvos 13 straipsnio A skirsnio 1 dalies n punkto nuostatos, visų pirma žodžiai „tam tikros kultūros paslaugos“, yra pakankamai aiškos ir tikslios, kad 13 straipsnio A skirsnio 1 dalies n punktas veiktų tiesiogiai ir viešosios teisės reglamentuojamą staigą ar kitą pripažintą kultūros staigą atliekamas kultūros paslaugų teikimas, kaip pagrindinis bylos atsakovo šioje byloje atliekamas paslaugų teikimas, nesant nacionalinių gyvendinimo aktų, būtų atleistas nuo mokesčio?

2. Ar Šeštosios direktyvos 13 straipsnio A skirsnio 1 dalies n punkto nuostatomis, visų pirma žodžiais „tam tikros kultūros paslaugos“, valstybės narės suteikta kokia nors diskrecija dėl jų taikymo priimti gyvendinimo teisės aktus, ir, jei taip – kokia diskrecija?

3. Ar tos pačios pirma išdėstytos išvados taikomos Direktyvos 2006/112 132 straipsnio 1 dalies n punktui?“

IV – Analizė

17. Kadangi šioje byloje ginijamas laikotarpis yra nuo 1990 m. sausio 1 d. iki 1996 m. gegužės 31 d. ir kadangi Direktyvos 2006/112 413 straipsnyje nurodyta, kad ji įsigalioja 2007 m. sausio 1 d., manau, kad ši direktyva pagrindinis bylos faktinis aplinkybės netaikoma. Todėl nėra reikalo atsakyti į prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo klausimų, susijusių su šios direktyvos 132 straipsnio 1 dalies n punktu.

18. Antruoju klausimu, kurį, manau, reikėtų nagrinėti pirmiausia, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia sužinoti, ar Šeštosios direktyvos 13 straipsnio A skirsnio 1 dalies n punktas reikalauja aiškinti taip, kad savaime „tam tikros kultūros paslaugos“ apima visas kultūros paslaugas, o gal valstybės narės paliekama diskrecija nustatyti, kurioms kultūros paslaugoms gali būti taikomas atleidimas nuo PVM.

19. Pirmiausia, mano nuomone, negalima teigti, kaip tai daro pagrindinis bylos atsakovas, kad Šeštosios direktyvos 13 straipsnio A skirsnio 1 dalies n punkte valstybės narės numatyta pareiga nuo PVM atleisti visas kultūros paslaugas. Vien tai, kad šioje nuostatoje pavartoti žodžiai „tam tikras“, o ne „visas“ ar tiesiog „kultūros paslaugas“, pakankamai rodo, kad Sąjungos teisės aktas leidžias nenorėjo numatyti šio atleidimo kaip bendrai taikomo visoms šioms paslaugoms, ir ketino nuo PVM atleisti tik kai kurias iš jų.

20. Šiuo klausimu nekyla abejonių, kad vartodamas žodžius „tam tikras“ Sąjungos teisės aktas leidžias ketino palikti valstybės narės spręsti, kurios kultūros paslaugos gali būti atleistos nuo PVM.

21. Kaip patikslina Europos Komisija, iš Šeštosios direktyvos parengiamųjų darbų matyti, kad iš pradžių buvo siūloma sudaryti išsamų kultūros paslaugų, kurios būtų atleidžiamos nuo PVM, sąrašą. Tai konkrečiai buvo teatro, kino klubų, koncertų, muziejų, bibliotekų, viešųjų parkų, botanikos ar zoologijos sodų, edukacinių parodų ir veiksmų, atliekamų vykstant kolektyviai svarbių socialinių, kultūrinių ar šviežiamųjų veiklų (4), paslaugų teikimas. Reikia pripažinti, kad Sąjungos teisės aktas leidžias nepritar tokiam siūlymui.

22. Be to, pažymėtina, kad pirmojoje Komisijos ataskaitoje Tarybai dėl bendros pridėtinės vertės mokesčio sistemos veikimo pagal 1977 m. gegužės 17 d. Šeštosios direktyvos

(77/388/EEB) 34 straipsnio(5) Komisija, pažymėjusi, kad Šeštosios direktyvos 13 straipsnio A skirsnio 1 dalies m ir n punktai yra suformuluoti netiksliai, nurodė: „būtų paradoksalu nustatyti privalomus atleidimo nuo PVM atvejus, kurių turinį palikta apibrėžti kiekvienai valstybei narei“. Todėl pateikus šią ataskaitą buvo pateiktas ir pasiūlymas iš dalies pakeisti Šeštąją direktyvą, pakeičiant minėtų formuluotę. Komisija dar kartą pasiūlė išsamų kultūros paslaugų, kurios būtų atleistos nuo PVM, sąrašą(6). Tačiau valstybės narės nepritarė šiam pakeitimui.

23. Ši didelė diskrecija, valstybėms narėms palikta kultūros paslaugų atleidimo nuo PVM srityje, nekelia nuostabos. Iš tiesų kultūros tradicijos ir regioninės kultūros vertybės Europos Sąjungoje, o kartais net toje pačioje valstybėje narėje labai skiriasi. Kiek valstybių narių, tiek kultūrų. Labai logiška, kad todėl jos gali geriau nustatyti kultūros paslaugas, kurios geriausiai tenkina bendrąjį interesą, nes, primenu, Šeštosios direktyvos 13 straipsnio A skirsnyje numatyta nuo PVM atleisti tam tikrą visuomenei naudingą veiklą.

24. Be to, priešingai, nei per posėdį, atsižvelgdama į savo dublikatą, teigė pagrindinės bylos atsakovė, nemanau, jog siekiant taikyti šios direktyvos 13 straipsnio A skirsnio n punkte numatytą atleidimą nuo mokesčio svarbus yra tik paslaugas teikiančios organizacijos pobūdis, t. y. viešosios teisės reglamentuojama organizacija ir kitos valstybės narės pripažįstamos kultūros organizacijos. Atrodo, jog pagrindinės bylos atsakovė pripažįsta, kad nuo to laiko, kai šio pobūdžio organizacija pradeda teikti nagrinjamąsias paslaugas, atleidimas nuo PVM jai taikomas savaime. Tačiau nors kultūros paslaugų teikėjo statusas iš tiesų yra šio atleidimo taikymo sąlyga, šioje nuostatoje nurodytų paslaugų pobūdis yra kita sąlyga. Taigi atleidimui nuo PVM nepakanka, kad kultūros paslaugas teikianti organizacija būtų viešosios teisės reglamentuojama organizacija arba atitinkamos valstybės narės pripažinta kultūros organizacija, nes dar reikia, kad, kaip jau paaiškėjo pirma, ši valstybė būtų pripažinusi šią paslaugą atitinkančią reikalavimus.

25. Teisingumo Teismas yra ne kartą priminęs, kad Šeštosios direktyvos 13 straipsnyje numatyti atleidimo nuo mokesčio atvejai yra savarankiškos Sąjungos teisės sąvokos, kurių tikslas – išvengti skirtumų taikant PVM sistemą įvairiose valstybės narėse(7). Be to, pagal Teisingumo Teismo praktiką atleidimas nuo mokesčio, numatytas Šeštosios direktyvos 13 straipsnyje, turi būti aiškinamas siaurai, nes tai yra išimtis iš bendro principo, pagal kurį PVM apmokestinamas bet koks apmokestinamojo asmens už atlygą atliekamas paslaugų teikimas(8).

26. Taigi, kaip didelė diskrecija, kurių valstybės narės turi tam tikrą kultūros paslaugų atleidimo nuo PVM srityje, suderinti su šia teismo praktika?

27. Mano nuomone, būtų dėl pirmą nurodytą priežastį neverta apibrėžti sąvokos „tam tikros kultūros paslaugos“. Tačiau manau, kad šios valstybių narių turimos didelės diskrecijos įgyvendinimas neabejotinai yra ribojamas Šeštąja direktyva siekiamu tikslu ir PVM reglamentuojančių principų.

28. Taigi primenu, kad šios direktyvos 13 straipsnis, kuriame numatyti atleidimo nuo PVM atvejai, yra principo, tvirtinto tos pačios direktyvos 2 straipsnyje, kuriame, be kita ko, nurodyta, kad prekų tiekimas ar paslaugų teikimas, kai šalies teritorijoje už atlygą prekes tiekia ar paslaugas teikia apmokestinamasis asmuo, yra apmokestinamas PVM, išimtis(9). Taigi pagal bendrą taisyklę šios paslaugos yra apmokestinamos PVM.

29. Be to, Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad pagal Šeštosios direktyvos 13 straipsnio A skirsnį siekiama nuo PVM atleisti tik tam tikrą visuomenei naudingą veiklą, o ne visą šią veiklą(10).

30. Todėl nepaneigiama, kad, nors valstybės narės turi didelę diskreciją pasirinkti, kurias kultūros paslaugas atleisti nuo PVM, vis dėlto jos negali atleidimo netaikyti visoms prie šios

kategorijos priskiriamoms paslaugoms.

31. Be to, primenu, kad šios direktyvos 13 straipsnio A skirsnio 1 dalies h–p punktuose išvardyti atleidimo nuo PVM atvejai susiję su organizacijomis, veikiančiomis bendrojo intereso labui socialiniame, kultūriniame, religiniame, sporto ar panašiam sektoriuje. Taigi jų tikslas – PVM srityje palankiau vertinti kai kurias organizacijas, kurių veikla siekiama nekomercinių tikslų(11).

32. Be to, nacionalinės teisės aktų leidėjai, spręsdami, kurios kultūros paslaugos gali būti atleidžiamos nuo PVM, turi paisyti mokesčių neutralumo principo, kuris yra pagrindinis Sąjungos teisės aktuose numatytos bendros PVM sistemos principas(12). Skirtingo dviejų, vartotojo požiūriu, identiškos ar panašios paslaugų, tenkinančių tuos pačius vartotojo poreikius, vertinimo PVM atžvilgiu pakanka, kad būtų nustatytas šio principo pažeidimas(13). Be to, mokesčių neutralumo principas reiškia konkurencijos iškreipimo, atsirandančio dėl skirtingo vertinimo PVM atžvilgiu, panaikinimą. Todėl iškreipimas rodytas, kai konstatuojama, kad teikiamos paslaugos konkuruoja tarpusavyje ir PVM atžvilgiu vertinamos nevienodai(14).

33. Todėl, mano nuomone, pagrindinėje byloje prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, atsižvelgdamas į nagrinjamą paslaugą turint, turi nustatyti, ar dėl neleidimo pagrindinėje bylos atsakovei pasinaudoti atleidimu nuo PVM pažeidžiamas vienodo požiūrio principas, palyginti su kitais subjektais, kurie panašiomis aplinkybėmis teikia tas pačias paslaugas ir kuriems yra taikomas Šeštosios direktyvos 13 straipsnio A skirsnio 1 dalies n punkte numatytas atleidimas nuo mokesčių. Mano manymu, atsižvelgiant į pagrindinės bylos atsakovų vaidmenį – skatinti kinų Jungtinėje Karalystėje, šis nagrinėjimas turės būti atliekamas visų pirma atsižvelgiant į 1994 m. įstatymo dėl pridėtinės vertės mokesčių 9 priedo 13 grupės 1 punktą, kuriame šis atleidimas numatytas, kai viešosios organizacijos ar reikalavimus atitinkančios organizacijos suteikia teisę patekti į kultūrinio pobūdžio teatro, muzikos ar choreografijos spektaklį.

34. Atsižvelgiant į tai, dabar reikia išnagrinėti pirmąjį prejudicinį klausimą. Šiuo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia Teisingumo Teismo, ar tokiomis aplinkybėmis, kaip pagrindinėje byloje, apmokestinamasis asmuo gali tiesiogiai remtis Šeštosios direktyvos 13 straipsnio A skirsnio 1 dalies n punktu nacionaliniame teisme.

35. Pagal nustatytą teismo praktiką visais atvejais, kai direktyvos nuostatos savo turiniu yra besilygiškos ir pakankamai tikslios, privatūs asmenys gali jomis remtis nacionaliniuose teismuose prieš valstybę, jeigu ji per nustatytą terminą nesiėmė gyvendinimo priemonių(15).

36. Kalbant konkrečiau apie Šeštosios direktyvos 13 straipsnio A skirsnio 1 dalies n punkto turinį, reikia konstatuoti, kad šioje nuostatoje visai nenurodyta, kokia veikla gali būti atleidžiama nuo PVM. Priešingai, kaip jau paaiškėjo, šia nuostata valstybės narės šiuo klausimu paliekama didelė diskrecija. Todėl, mano nuomone, vargu ar nacionaliniai teismai ar kitos institucijos galėtų iš karto taikyti šią nuostatą, jeigu valstybės narės nėra gyvendinusios konkrečių priemonių, kuriomis patikslinamas jos turinys. Bet kitaip, jeigu, kaip yra kalbant apie šios direktyvos 13 straipsnio A skirsnio 1 dalies g punktą arba 13 straipsnio B skirsnio d punktą, kurių tiesioginis veikimas yra pripažinti Teisingumo Teismas(16), nuostatos tekstas būtų aiškus ir tikslus, nekiltų abejonių dėl jos aiškinimo, todėl būtų galima nesunkiai nustatyti apmokestinamąjį asmenį, kuriam taikomas atleidimas nuo mokesčių.

37. Taigi, mano nuomone, Šeštosios direktyvos 13 straipsnio A skirsnio 1 dalies n punktas neveikia tiesiogiai. Todėl manau, kad apmokestinamasis asmuo negali juo remtis nacionaliniame teisme, jeigu atitinkama valstybė nėra per nustatytą terminą neperkėlusi šios direktyvos į nacionalinę teisę.

V – Išvada

38. Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, siūlau Teisingumo Teismui taip atsakyti *Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division)* [Apeliacinis teismas (Anglija ir Velsas) (Civilinių bylų skyrius), Jungtinė Karalystė]:

1. 1977 m. gegužės 17 d. Šeštosios Tarybos direktyvos 77/388/EEB dėl valstybių narių apyvartos mokesčių įstatymų derinimo – Bendra pridėtinės vertės mokesčio sistema: vienodas vertinimo pagrindas, iš dalies pakeistos 1992 m. spalio 19 d. Tarybos direktyva 92/77/EEB, 13 straipsnio A skirsnio 1 dalies 1 punktas turi būti aiškinamas taip, kad sūvoka „tam tikras kultūros paslaugas“ valstyboms narėms palieka teisę nustatyti, kurios kultūros paslaugos gali būti atleidžiamos nuo pridėtinės vertės mokesčio.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, be kita ko, atsižvelgdamas į nagrinjamą paslaugą turinį, turi nustatyti, ar netaikant pagrindinės bylos atsakovei atleidimo nuo pridėtinės vertės mokesčio laikomasi mokesčių neutralumo principo, visų pirma ar dėl to nėra pažeidžiamas vienodo požiūrio principas, palyginti su kitais subjektais, kurie esant panašioms situacijoms teikia tas pačias paslaugas ir yra atleisti nuo pridėtinės vertės mokesčio už šias paslaugas.

2. Apmokestinamasis asmuo negali nacionaliniame teisme tiesiogiai remtis Šeštosios direktyvos 77/388, iš dalies pakeistos Direktyva 92/77, 13 straipsnio A skirsnio 1 dalies 1 punktu, jeigu atitinkama valstybė narė per nustatytą terminą neperkėlė šios direktyvos į nacionalinę teisę.

1 – Originalo kalba: prancūzų.

2 – 1977 m. gegužės 17 d. Tarybos direktyva dėl valstybių narių apyvartos mokesčių įstatymų derinimo – Bendra pridėtinės vertės mokesčio sistema: vienodas vertinimo pagrindas (OL L 145, 1977, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 9 sk., 1 t., p. 23) su pakeitimais, padarytais 1992 m. spalio 19 d. Tarybos direktyva 92/77/EEB (OL L 316, 1992, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 9 sk., 1 t., p. 202, toliau – Šeštoji direktyva).

3 – 2006 m. lapkričio 28 d. Tarybos direktyva dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos (OL L 347, 2006, p. 1).

4 – Žr. pasiūlymą dėl Tarybos Šeštosios direktyvos dėl valstybių narių apyvartos mokesčių įstatymų derinimo – Bendra pridėtinės vertės mokesčio sistema: vienodas vertinimo pagrindas (1973 m. birželio 20 d. COM(73) 950 *final* (*Europos Bendrijų biuletenis*, priedas 11/73, p. 42).

5 – COM(83) 426 *final*.

6 – Žr. pasiūlymą dėl Tarybos devynioliktosios direktyvos dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su apyvartos mokesčiais, suderinimo, kuria iš dalies keičiama Direktyva 77/388/EEB – Bendra pridėtinės vertės mokesčio sistema, 1984 m. gruodžio 5 d. COM(84) 648 *final* (OL C 347, 1984, p. 5).

7 – Žr., be kita ko, 2011 m. liepos 28 d. Sprendimą *Nordea Pankki Suomi* (C-350/10, EU:C:2011:532, 22 punktas ir jame nurodyta teismo praktika). Naujausia teismo praktika dėl Direktyvos 2006/112 132 straipsnio suformuluota 2016 m. gegužės 26 d. Sprendime *National Exhibition Centre* (C-130/15, nepaskelbtas Rink., EU:C:2016:357, 28 punktas).

8 – Žr. 2011 m. liepos 28 d. Sprendim? *Nordea Pankki Suomi* (C?350/10, EU:C:2011:532, 23 punktas ir jame nurodyta teismo praktika). Taip pat žr. 2016 m. geguž?s 26 d. Sprendim? *National Exhibition Centre* (C?130/15, nepaskelbtas Rink., EU:C:2016:357, 29 punktas).

9 – Žr., be kita ko, 2001 m. sausio 18 d. Sprendim? *Stockholm Lindöpark* (C?150/99, EU:C:2001:34, 19 punktas).

10 – Žr. 2006 m. vasario 9 d. Sprendim? *Stichting Kinderopvang Enschede* (C?415/04, EU:C:2006:95, 14 punktas ir jame nurodyta teismo praktika). Taip pat žr. 2013 m. vasario 21 d. Sprendim? *Žamberk* (C?18/12, EU:C:2013:95, 18 punktas ir jame nurodyta teismo praktika).

11 – Žr. 2002 m. kovo 21 d. Sprendim? *Kennemer Golf* (C?174/00, EU:C:2002:200, 19 punktas).

12 – Žr. 2015 m. balandžio 23 d. Sprendim? *GST – Sarviz Germania* (C?111/14, EU:C:2015:267, 34 punktas ir jame nurodyta teismo praktika).

13 – Žr. 2011 m. lapkri?io 10 d. Sprendim? *The Rank Group* (C?259/10 ir C?260/10, EU:C:2011:719, 36 punktas).

14 – Žr. 2012 m. liepos 19 d. Sprendim? *A* (C?33/11, EU:C:2012:482, 33 punktas ir jame nurodyta teismo praktika).

15 – Žr. 2003 m. lapkri?io 6 d. Sprendim? *Dornier* (C?45/01, EU:C:2003:595, 78 punktas ir jame nurodyta teismo praktika) ir 2015 m. liepos 16 d. Sprendim? *Larentia + Minerva ir Marenave Schiffahrt* (C?108/14 ir C?109/14, EU:C:2015:496, 48 punktas ir jame nurodyta teismo praktika).

16 – Atitinkamai žr. 2002 m. rugs?jo 10 d. Sprendim? *Kügler* (C?141/00, EU:C:2002:473, 52 ir paskesni punktai) ir 1982 m. sausio 19 d. Sprendim? *Becker* (8/81, EU:C:1982:7, 17 ir paskesni punktai).